

PĚCHOTNÍ ROZHLEDY

Redaktor: Podplukovník pěch. Adolf Hůlka.

Podplukovník gšt. F. Pohunek:

Pěchota v boji o osady.

Osady měly vždy význam pro boj, byť i nestejný v různých dobách, za různých poměrů taktických a výzbrojních. Osad, především hrazených, využíval hlavně obránce nejen jako útočiště před nepřítelem, ale i jako ohnisk, v nichž se soustřeďovala obrana země. Mnohé osady byly s tohoto hlediska už zakládány v terénu a stavěny tak, aby vyhovovaly podmínkám dobré obrany. Útočné prostředky byly za starších dob nedostatečné, pancíř (hradby, zdi) převládal nad střelou.

Dokud bylo osad málo a armády malé, využívající taktiky úderné, bylo vždy útočníku možné vyhnout se osadám při srážkách a vybrat si pro boj volné pole. V době ztrnulých taktických útvarů byly osady pocitovány jako překážka, vadící „spořádanému“ boji.

Se vzrůstající zalidněností a s rostoucími armádami a vzrůstajícím účinkem střelných zbraní vzrostl však význam osad pro útočníka i obránce, neboť bylo těžké osadám se vyhnout. V dnešní době, kdy jednotky bojující ve svazu jsou omezeny ve volbě bojiště a kdy i malá jednotka najde v svém pásmu činnosti často aspoň jednu osadu (v terénu průměrně zalidněném), stal se boj o osady něčím zcela obvyklým a nelze jej považovat za zvláštní a výjimečný způsob boje.

Za světové války se objevili činitelé, kteří zdůraznili význam osad pro boj. Letectvo nutilo protivníka se skrývat a tu přišly osady vhod jako přirozený skryt. Dělostřelectvo vzrostlo počtem i mohutností, takže malé osady byly vydány nebezpečí úplného zničení dělovou palbou v krátké poměrné době, zvláště na ustálených frontách; naopak zase obránce nacházel v pevně stavěných osadách hotový kryt, nutící útočníka k zasazení dělostřelectva velké ráže a k velké spotřebě střeliva. Proti tankům byly osady překážkou a skrytem i krytem pro zbraně protipancířové. Konečně moderní technické prostředky, hlavně beton, dovolily zařídit osady v době poměrně krátké k obraně, odolávající i velikým rážím dělostřeleckým.

Bojové vlastnosti osady vyplývají jednak z její polohy v terénu, jednak z její velikosti, tvaru a stavebního materiálu. Osady jsou vždy překážkou pro pohyb, vadí pozemnímu i vzdušnému pozorování (skryt) a skýtají vždy kryt proti palbě — ovšem nestejně odolný proti různým zbraním. Ztěžují výkon velení a nutí k decentralisaci boje. Skýtají ochranu před vlivy povětrnosti jak pro lidi, tak i pro materiál.

Kladný význam mají osady především pro obránce, a proto si všimneme nejprve obrany osady.

Obrana osady.

Význam osady pro obranu (P-I-2, čl. 384) není vždycky stejný. Závisí především na tom, je-li osada součástí hlavního postavení a musí být bráněna trvale, nebo je-li osady využito jen k obraně přechodné. Z toho plyne, že i způsob organizace obrany je různý. Při obraně trvalé organizujeme obranu osady do hloubky a činíme opatření k jejímu zpětnému dobytí protiútokem. Při obraně přechodné nezáleží na hlubokém učlenění obrany,

zato mnohem více na výstřelu a na vlastnostech osady jako krytu, skrytu, a překážky pro pozorování. Za stejných jinak poměrů terénních má osada pro obranu význam větší nebo menší podle toho, jakými bojovými prostředky a v jakém množství disponuje obránce i útočník a kolik času je na organizaci obrany.

Ať je tomu tak nebo onak, musí si obránce vždy odpovědět na otázku, kam položí pásmo hlavního odporu, zda na okraj osady či dovnitř anebo dokonce před ní. Okrajem osady dlužno rozuměti okrajové stavby, nikoli vnější obrys, jak se jeví vzdálenému pozorovateli.

P-I-2, čl. 385 napovídá, že přední okraj osady bráníme tehdy, nemá-li dostatek času na organizování obrany před osadou nebo uvnitř osady. Pásmo hlavního odporu na okraji osady má tu nevýhodu, že je vydáno účinkům nepřátelské dělové palby, jež může být dobře pozorována (snadné zastřílení). Nutno si však uvědomit, že tato nevýhoda je značně zmírněna — nebo dokonce mizí — u osad, položených na odvráceném svahu. Kromě toho ve válce pohybné, pak v boji na široké frontě, v době zjednávaní dotyku nebo při pronásledování nebude mít útočník po ruce takové množství dělostřelectva (hlavně hrubé ráže) a střeliva, jako bylo za světové války na ustálených frontách, takže nebude tak jednoduché v krátkém čase umlčet obránce na okraji osady, zvláště měl-li dosti času na technické zesílení obrany. Zkušenost válečná je po této stránce velmi přesvědčující. Velkou výhodou obrany osady na okraji je možnost dobré obrany proti nepřátelské útočné vzbě, s níž musíme dnes stále počítat.

Pásmo hlavního odporu před osadou mívá výhodu dobrého výhledu a výstřelu, zato není chráněno před pozorováním leteckým a je vydáno útokům ÚV. (není-li před ním jiná překážka, jako je vodní tok). Kromě toho se využívá osady jen částečně ke krytu a skrytu.

Pásmo hlavního odporu uvnitř osady je sice chráněno před tanky, skryto a kryto před pozorováním, má však velmi omezený výhled a výstřel. Sám předpis P-I-2 praví, že je tam klademe tehdy, vyžaduje-li toho terén a tvar osady. Můžeme říci, že se v pohybné válce zřídka odhodláme k tomuto řešení a že k němu zpravidla dojde teprve při těsném a delším dotyku obou front nebo v důsledku předcházejících bojů.

Rozhodujeme-li se ve válce pohybné k obraně osady, uvažujeme tedy nejprve o tom, jaké nebezpečí hrozí od nepřátelské ÚV., pak, jaké možnosti pozorování má nepřátelské dělostřelectvo na okraje osady a na okolní terén, a konečně, jaký je výstřel do terénu před okrajem osady a do terénu v bocích. Při tom arci uvedeme do počtu i vlastnosti osady samé (velikost, tvar, polohu, stavební materiál) a čas i prostředky, kterými pro obranu disponujeme.

Malé osady se dají snadno obchvátit a neutralizovat. Střední osady nelze již tak snadno obchvátit a dají se organizovat k obraně do hloubky. (O obraně velkých osad — měst — se zde nezmiňuji.)

Osady hluboké ve směru útoku se hodí k obraně do hloubky a k zařazení bočních paleb do okolního terénu. Protivník vniknuvší do osady má velké potíže s dělostřeleckou podporou, neboť může jen nesnadno zjistit situaci svých jednotek v osadě. Osady široké, ale málo hluboké se dobře nehodí pro obranu trvalou, zato však často pro obranu přechodnou (na př. v ústupovém boji), hlavně jsou-li položeny tak, že mají dobrý výstřel a výhled a překážejí-li protivníkovi v pozorování do terénu za osadou. Osady s roztroušenými domy se dají někdy dobře zařídit k obraně rozčleněné na

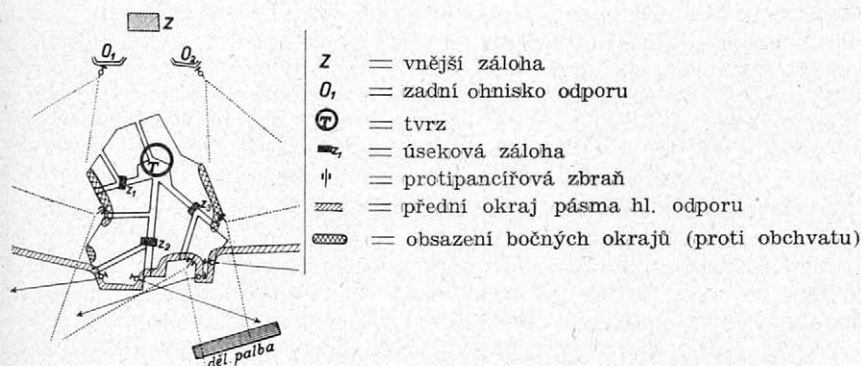
velké ploše v jednotlivá pevná ohniska odporu a mohou značně zdržovat nepřátelský postup.

Poloha osady na hřbetu nebo v údolí nebo v rovině, na svahu přivráceném nebo odvráceném má rovněž různý význam podle účelu obrany a podle toho, jak je osada včleněna do obranné soustavy.

Uspořádání obrany. Za předpokladu, že pásmo hlavního odporu je na okraji osady, všimneme si uspořádání obrany, t. j. obrany okrajů, vnitřku a zadních východů.

a) Okraje osady, a to nejen přední, ale i bočné, zařizujeme především na obranu proti nepřátelské útočné vozbě, hlavně proti tankům lehkým a středním. Jednak zřizujeme pevné překážky, jimiž zatarasíme všechny vchody do osady, jednak doplníme tuto pasivní obranu obranou aktivní, palbou zbraní protipancírových a kulometů.

Obrana osady.

Obr. 1.

Palebnou přehradu na předním okraji osady vytvoříme hlavně lehkými kulomety, ručními a puškovými granáty, a dovoří-li to obrys předního okraje, zesílíme tuto přehradu i bočnou palbou kulometů těžkých.

Na bočných okrajích bude hlavní působiště těžkých kulometů. Ty budou umístěny tak, aby bočnou palbou působily jednak do hlavní palebné přehrady částí obranného postavení, sousedících s osadou, jednak dovnitř postavení k zamezení obchvatu osady. Mimo to budou umístěny kulomety mimo osadu tak, aby mohly střílet podél bočných okrajů osady, jak ukazuje schematický náčrt 1.

Osady se právě výborně hodí v obraně ke zřízení flankovišť pro útočníka velmi nebezpečných, protože často těžko zjistitelných a těžko zasahitelných. Bočná palba do volného terénu z osady může být prováděna (pokud terén dovoluje) až na vzdálenost účinného dostřelu kulometů a tak zasahovat do pásma činnosti těch jednotek nepřátelských, které na osadu samu neútočí. Čelní výstřel (před přední okraj osady) nemusí být při trvalé obraně tak hluboký. Je-li hodně mělký, zesílujeme čelní palbu palbou bočnou aspoň na dálku rasantního účinku. Bočnou palbou ušetříme též na osádce předního okraje, která při pouhé čelní palbě musí být dosti silná.

Jako v každé obraně bude palba samočinných zbraní doplněna palbou zbraní se strnou drahou střely na místa krytá před palbou rasantní.

Zbraně protipancířové umísťujeme tak, aby mohly působit jednak před přední okraj osady pro případ, že protivník užije tanků k podpoře pěchoty útočící přímo na osadu, jednak do prostoru po obou stranách osady k zamezení obchvatných akcí ÚV. Při tom pamatujeme na to, že s hlediska střeleckého není čistě bočná palba protipancířových zbraní výhodná, neboť se děje kolmo na směr pohybu tanků. Při tom však největší měrou využijeme skrytu osadou skýtaného pro umístění protipancířových zbraní.

Sestavu pěchoty na okrajích osady volíme tak, abychom co nejvíce ušetřili na počtech a abychom ji nerozptylovali. Pěší jednotky seskupíme kolem jednotlivých dobře zvolených ohnisk odporu. Jen tak bude možné velení, které je v osadě velmi těžké. Výhodné je, nemusíme-li pěchotu členit na skupiny menší než četa nebo kulometné družstvo. Kulometná družstva podřizujeme pro boj nejbližšímu veliteli pěší jednotky (čety nebo roty).

Obranu na místě nutno doplnit obranou pohybem. Tento úkol připadá jednotkám pro protiútoky, a to protiútoky okamžité, místní. Budou je provádět zpravidla záložní čety pěších rot, kterým byla svěřena obrana okrajů osady. Účelem těchto protiútoků je vypudit nepřítele, kterému se podařilo usadit se na okraji osady. Vytvářet větší zálohy k okamžitým protiútokům uvnitř osady se nedoporučuje. Pěší četa je poměrně největší jednotka, které lze ještě v boji v osadě skutečně velet.

b) **Obrana vnitřku osady.** Organisoval obranu uvnitř osady do hloubky na jednotlivých za sebou ležících čarách bude možné a účelné jen za zvláštních okolností. Především je k tomu potřebí značného množství pěchoty — a při obraně osady chceme na pěchotě co nejvíce ušetřit. Za druhé vyhovuje obrana na postupných čarách jen v případě čelního tlaku. Ježto však protivník může vniknout do osady na kterémkoli místě okraje, tedy i s boku, byly by obranné čáry, ležící před místem vniku, ihned vyvráceny. Bude tedy výhodnější, protože hospodárnější, zařídit obranu uvnitř osady v jednotlivých dobře zvolených ohniskách odporu, která organisojeme v pevné tvrzi, schopné obrany na všechny strany (i při úplném obklíčení). Tyto tvrze volíme na místech, kde se sbíhá několik příchoďů od okrajů osady. Obrana tvrzi bude napomáhat vypuzení protivníka protiútokem, vedeným z vnějšku osady.

c) **Obrana zadních východů.** Tato obrana má za účel zabránit nepříteli, jestliže se mu podařilo zmocnit se osady, ve vyrazení z ní, podle okolností umožnit dobýt osady protiútokem. Záleží v tom, že za osadou vybudujeme jedno nebo několik ohnisk odporu, za nimiž jsou zálohy určené k protiútoku. Tato ohniska umísťujeme a zařizujeme tak, 1) aby se z nich dalo co možná bočně střilet do terénu kolem osady, aby se zabránilo obchvatu (jde hlavně o palby podél bočních okrajů); 2) aby bylo možno střilet na účinnou vzdálenost na východy z osady; 3) aby bylo lze provádět z nich palby k podpoře a ochraně protiútoků na osadu nebo na nepřátelské jednotky, které hrozí osadě obchvatem.

Ohniska odporu za osadou jsou tak důležitá, že je budujeme i na újmu počtů jednotek bránících osadu samu. Síla osádky nemusí být vždy velká, stačí mnohdy jedno kulometné družstvo nebo pěší četa, jen jsou-li dobře umístěny. O ty se oprou jednotky zálohy ať už plukovní nebo divisní, určené buď k novému zjednání souvislosti obrany daného postavení nebo k protiútoku.

Zadní ohnisko odporu nesmí být příliš blízko u zadního okraje osady, aby protivník byl nucen uspořádat nový útok. Zase však nesmí býti příliš daleko, aby se hodilo nejen jako východiště protiútoků a aby též palby byly tak účinné, že protivníkovi vskutku brání ve vyrazení z osady. Nejvhodnější vzdálenost bude mezi 200—600 m. Výhodné bude, můžeme-li využít přirozeného opěrného bodu (osamocený statek, hřbitov a p.).

Pokud jde o organizační velení, nařizuje P-I-2, čl. 386, že osadu má bránit vždy jedna jednotka, odpovídající svou silou rozloze osady. Je-li však pro rozsáhlost osady nutno rozdělit ji mezi dvě jednotky, snažíme se vždy, aby boční okraj osady s přilehlým terénem měl na starosti týž velitel (neboť okraj osady je rozhraním terénní i palebné příhrady). Také tvar osady a obrys okrajů mají význam pro organizační velení.

Osadu rozdělíme v úseky tak, aby jednak ztráta jednoho úseku nedvela v zápětí k ztrátě celé osady (P-I-2, čl. 386), jednak tak, aby daný velitel byl odpověden buď za úsek čelního nebo bočního okraje. Rozhraní mezi úseky nesmí býti voleno u některého východu z osady nebo ulicí. Obrana daného východu musí býti svěřena vždy jednomu veliteli.

Jednotka, která má bránit osadu, dělí se (P-I-2, čl. 386) na části určené k obraně ohnisk, odporu a na zálohy určené k provádění protiútoků. Těmito protiútoky sluší rozumět protiútoky místní, okamžité, prováděné úsekovými zálohami, jak jsme se o tom již zmínili.

Co se týká tvrzí uvnitř osady, nepodléhají s hlediska boje velení velitelů úseků okrajových. Podléhají jim však po stránce zásobování a administrativní, pokud jejich osádka pochází od vojska některého úseku, osádka tvrzí však může zcela dobře patřit i k vnější záloze, tedy k jinému útvaru než osádky okrajové a místní zálohy.

Velitel jednotky, které je svěřena obrana osady, je buď v nejdůležitější tvrzi (nemá-li záloh k protiútoků zvenčí), nebo v zadním ohnisku odporu, má-li zálohu pro protiútok.

Pokud jde o zařízení osady k obraně, mluví o tom velmi důkladně náš předpis v článcích 389 a 390. Ačkoliv osady skýtají často již velmi dobré hotové kryty, je vždycky potřebí úpravy (viz P-I-2, čl. 387). Materiál k technické úpravě se často najde v hojné míře na místě. Osada v ssutinách, upravená s využitím betonu, se často lépe hájí než netknuté vysoké domy, jež se při dělové palbě boří, zapalují a p.

Především je třeba upravit palebná stanoviště, což ihned kombinujeme se stavbou překážek. Zvláštní pozornost věnujeme flankovištím; ta musí být tak bezpečná, aby se obsluha zbraní mohla bez starostí věnovat svému palebnému úkolu. O podrobnější úpravě poučuje jednak předpis P-I-2 (čl. 389 a 390), jednak G-V-1, část V, stať 3.

Kryty a úkryty (hlavně sklepy) upravujeme tak, aby z nich byl zajištěn východ i po nepřátelském bombardování a aby byly chráněny před účinky bojových chemických látek.

Velmi důležité je zřízení komunikací. V osadě podobně jako v lese se cítí jednotlivé skupiny bojovníků osamoceny a neustále ohroženy obklíčením. Za všech okolností vykonávat velení, zachovat si vliv na podřízené a zabránit panikám.

Tyto práce si vyžádají hodně času a materiálu, často bude zapotřebí použít k nim i ženijního vojska. Obránce musí býti dobře vyhaven trhavými (k ničení za tím účelem, aby byl upraven výhled a výstřel, a k zřízení překážek), pytlíky na písek, granáty. Tvrze je třeba opatřit hojnou

zásobou munice, potravin a pamatovat v nich na zásobování vodou, aby byla po ruce, kdyby tvrž byla obklíčena.

Vedení obrany. Jak říká P-I-2, čl. 388, snaží se obránce nejprve zabránit nepříteli zachytit se na okraji osady; vnikne-li do osady, brání mu v postupu osadou; dobude-li nepřítel osady, snaží se jej obránce vypudit protiútokem.

Při protiútocích místních záloh nezáleží ani tak na počtech jednotek, jako na rychlosti, neočekávanosti a ráznosti, s jakou protiútok provádějí.

Rozhodujícím činitelem je tu hodnota velitele. Zpravidla je to velitel čety.

Protiútok zvenčí může být proveden buď zálohou, umístěnou za osadou, pod ochranou zadních ohnisk odporu nebo zálohami vyššího velitele. V prvním případě, probíhá-li celá operace v rámci praporu nebo pluku, může být organizována dosti rychle, ač ne tak rychle, jako okamžité protiútoky úsekových záloh v osadě. Za nejvhodnější okamžik k protiútoku lze považovat ten, kdy útočník je zaměstnán tvrží v osadě.

V druhém případě půjde zpravidla o novou akci útočnou, do níž musí zasáhnout vyšší velitel a která bude moci být provedena až za několik hodin s podporou dělostřelectva a snad i útočné vozby, která se může dobře uplatnit, ježto protivník neměl času na zřízení dobrých překážek proti tankům na zadním okraji osady.

Součinnost jiných zbraní.

a) Dělostřelectvo zasahuje do boje zprvu a hlavně palbou do terénu mimo osadu, potom a za jistých okolností i palbou dovnitř osady. Vně osady kombinuje svou palbu s palbou pěchotních zbraní způsobem v obraně obvyklým.

Dovnitř osady střílí teprve tehdy, byla-li přesně zjištěna situace vlastní pěchoty. Pak kladé palbu na příčné komunikace, do prostoru kolem tvrží a p. Podporuje obránce zadních ohnisk odporu palbou na zadní východy z osady, podle okolností podporuje protiútok, vedený zvenčí.

b) Tanky mohou se při obraně osady uplatnit jen při podpoře protiútoků způsobem, o němž bude řeč při útoku na osadu. Podle zkušeností občanské války ve Španělsku se zdá, že se mohou tanky uplatnit v obraně osady i jako druh „pohyblivé barikády“.

c) Ženíjní vojsko vykoná platné služby při úpravě objektů, vyžadující odborné práce nebo zvláštního materiálu.

Útok na osadu.

Cvičební řád v čl. 382 zdůrazňuje, že při dobývání osady třeba dát přednost obchvatu (obklíčení), ale zároveň upozorňuje, že to není vždycky možné a že bude třeba útočit na osadu i přímo. Ustanovením předpisu nesmíme však rozumět tak, že stačí buď pouhý obchvat anebo přímý útok, nýbrž nutno si uvědomit, že útok na osadu je vždy kombinací akce čelní s akcí obchvatovou.

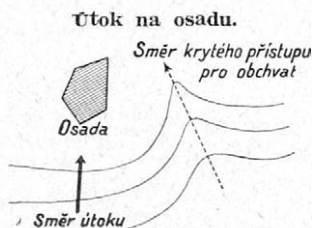
Je však též třeba ujasnit si pojem obchvatu osady. Máme-li před sebou protivníka odhodlaného k houževnaté obraně a morálně posíleného vědomím, že je kryt, nestačí pouhý obchvat nebo hrozba obklíčením k tomu, abychom dosáhli ihned rozhodnutí. Při obchvatu musí být protivník pevně upoután čelně. Nestačí však také nějaký obchvat ze široka, nýbrž nutno přímo ohrozit obránce bočních okrajů osady (kde právě jsou nejnebezpečnější flankoviště) obchvatem zblízka.

Abychom mohli osadu zblízka obchvacovat a vniknout do ní se stran, pocítujeme potřebu umlčení bočných okrajů mohutnou palbou.

Jak však válečná zkušenost ukazuje, nestačí zpravidla toto umlčení k tomu, aby nám zaručilo zdar podniku. Jednak je k němu potřebí poměrně značného množství dělostřelectva a munice, jednak bývá často umlčovací palba s hlediska střeleckého obtížná. Musíme tedy tuto umlčovací palbu kombinovat s možnostmi, které skýtá terén, a obchvacovat s takové strany, kde k osadě vedou přístupy kryté před nepřátelskou bočnou palbou, jež je nejhorším nepřítelem každého obchvatu. Takový přístup musí však směřovat k bočnímu (nebo zadnímu) okraji osady a vyúsťovat na místě ne příliš vzdáleném od tohoto okraje, nejvýš ve vzdálenosti účinného dostřelu dnešních puškových granátů (obr. 2).

Je ovšem nasnadě, že obránce je si vědom nebezpečí takového přístupu a že učinil opatření, aby jej spolehlivě zatarasil palbou. Všimneme si potom, jaké opatření musí učinit útočník, aby takové palbě zabránil.

Kromě jednotek směřujících k bočním okrajům osady obchvatem musíme mít i jednotky, které ve styku s čelním útokem a akcí obchvatnou postupují přímo po bočných okrajích, využívající účinků obchvatu.

Obr. 2.

Provedení útoku.

A. Útok čelní.

Účelem čelního útoku je zmocnit se okraje osady, potom proniknout co nejrychleji osadou až na zadní okraj a vyčistit osadu od obránců jednotlivých ohnisk odporu a tvrzí.

Zmocníme-li se okraje osady, upoutáme protivníka. Čelní útok je však velmi těžký, musíme jej provádět s počty co možná nejmenšími a vždy se vynasnažujeme podporovat pěchotu útočnou vzbou. O tom se zmíníme ještě později.

Útočnickova pěchota, usadivší se na okrajích, je vydána nebezpečí místních protiútoků, jak jsme to viděli v obraně. Vnikne-li do osady nebo až na zadní okraj, je ohrožena protiútokem zvenčí.

Útočník čelí nebezpečím okamžitých protiútoků tím, že předem určí v útočném sledu jednotky, které se postarají o vchody a nezaváží se do rozptýleného boje o jednotlivé domy.

Proti protiútokům zvenčí nutno zase předem určit jednotky s úkolem dosáhnout co nejrychleji zadních východů z osady, aniž se (co možná) starají o nepřátelská ohniska odporu uvnitř osady (osádky tvrzí), a zařídí se na zadním okraji vesnice na obranu proti protiútokům zvenčí. Během této doby se vede rozptýlený boj v osadě, kde provádějí čištění jednotky, rovněž předem určené. Účelem čištění je dobýt ohnisk odporu uvnitř osady (tvrzí). Popis způsobu boje je obsažen v P-I-2, čl. 383. Boj uvnitř osady je zdlouhavý, dá se provádět jen ve dne, a proto se nepouštíme do útoku na osadu v pozdních hodinách dne, víme-li, že bychom ji do setmění nevyčistili; raději odložíme útok na příští den. Nositelkou tohoto boje je pěchota, která jím nejvíce trpí, a záleží nesmírně na hodnotě každého bojov-

níka a každého velitele malé jednotky. Je to také boj velmi krvavý a je tudíž zásadou omezit co nejvíce počty, zasazené do osady.

Tíha vedení boje spočívá hlavně na velitelích čet. Velitel roty se bude musít často omezit jen na udržení nebo obnovení styků a spojení. Veliteli praporu zbude obyčejně na starosti jen záloha, co možná silná; udržuje ji vně osady, aby jí buď zesílil jednotky bojující v osadě nebo je podchytil, kdyby se boj obrátil v jejich neprospěch. Zálohu umístí tak, aby mohla účinně pálit na okraj osady, potom však nebyla přímo pod vlivem boje v osadě. Zdá se, že nejlépe bude vyhovovat vzdálenost 200—300 m od okraje.

Hlavní úloha připadne veliteli praporu v přípravě útoku. Musí nejprve důkladně prostudovat plán osady buď z mapy nebo, ještě lépe, z leteckých snímků. Musí se postarat o podporu dělostřeleckou a ÚV. Studuje a připraví opatření po dobytí osady, ať už bude postupovat dále, nebo ať zůstane v osadě. V prvním případě je třeba ponechat v osadě z opatrnosti malou osádku, která by zabránila překvapení se strany nepřítele, který snad tu a tam zbyl v úkrytech nedostatečně vyčištěných. V druhém případě musí připravit obranu osady podle zásad, o nichž už byla řeč.

B. Obchvat osady.

Největším nebezpečím pro útočníka jsou nepřátelské zdroje palby, umístěné ve flankovištích jednak na bočních okrajích osady, jednak mimo osadu (podélný postřel bočních okrajů). Aby se tedy obchvat zdařil, nutno tyto zdroje účinně a trvale umlčet.

Toho lze dosáhnout jednak dělovou palbou, jednak palbou pěchotních palebných základen, z nichž se dá působit soustředěnou palbou, a konečně útočnou vzbou.

Když jsme se takto postarali o ochranu obchvatu, všimněme si jeho provedení.

Jednotka, která k tomu byla určena, dosáhnoucí bočního okraje osady pod ochranou útočné vzbou, postupuje podél tohoto okraje rozčleněna tak, aby mohla čelit překvapení z osady (na př. okamžitému protiútoky), usnadnila úlohu jednotkám útočícím na osadu a osadou čelně, udržela ve své moci východy z osady postupně jak se jich zmocňuje. Snaží se rovněž dosáhnout co nejdříve zadního okraje osady.

Za postupu je podporována útočnou vzbou a bočnou palebnou základnou, která pálí přímo na podezřelá místa na okraji osady nebo na zjištěné odpory. Objeví-li se zbraně protipancířové, řídí svou palbu především na ně.

Má tedy bočná palebná základna úkol dvojí: jednak působit na flankoviště a na odpory na okraji osady, jednak potírat flankoviště ležící mimo osadu a chránící svou palbou okraj osady.

Jednotka, které bylo uloženo provést obchvatný útok, musí mít vždy zálohu co nejbliž po ruce, jednak aby čelila nepředvídanostem, jednak aby mohla manévrovat proti odporům obzvlášť houževnatým.

Tento blízký (nebo těsný) obchvat rozšiřujeme o obchvat vzdálenější vhodným terénním přístupem, jak jsme se o tom již zmínili. Při něm jde hlavně o to, získat boční palebné základny a ohrozit tyl osady (zabráníme zálohám obráncovým přístup do osady, podle okolností získáme sami možnost vniknout do osady zadem). Postup příslušných jednotek je však zcela normální a není třeba se o něm šířit.

Z toho, co bylo řečeno, plyne, že nemůžeme libovolně volit rozhraní pásem činnosti jednotek, útočících na osadu. Bylo by chybné, kdybychom toto rozhraní vedli po okraji osady. Do pásma činnosti je třeba zahrnout buď přístupy, usnadňující obchvat osady (jsou-li jaké) nebo část volného terénu, na které se předpokládají vnější flankoviště, aby se útočící jednotka nemusila dovolávat souseda při umlčování těchto flankovišť. Kromě toho jak v obraně, tak i v útoku na osadu je výhodné svěřit úkol jedné jednotce (podle rozměrů osady). Jsme-li nuceni rozdělit osadu mezi dvě jednotky (na př. dva prapory), vedeme rozhraní osadou (ne však ulicemi!).

Užití útočné vozby.

ÚV. lze při útoku na osadu využít jak při dobývání čelním, tak při obchvatu.

Při čelním útoku žádáme od ÚV., aby svou podporou umožnila pěchotě zmocnit se okraje osady a doprovázela pěší jednotky při postupu k zadním východům z osady. V některých případech se může ÚV. zúčastnit i čištění uvnitř osady.

V obchvatné akci bude ÚV. především pomáhat jednotkám, provádějícím blízký (těsný) obchvat, aby se zmocnily bočních okrajů, jednak je bude chránit po celou dobu jejich postupu podél těchto okrajů.

Důležitým úkolem ÚV. bude hned od počátku umlčovat, ev. ničit vnější nepřátelská flankoviště ve spolupráci s dělostřelectvem.

Povinností pěchoty jest, aby tanky v tomto těžkém úkolu chránila tím, že především působí svými palebnými základnami proti nepřátelským protipancířovým zbraním, jakmile se ukáží, potom že odstraňuje materiální překážky, jež se nahromadily v osadě, postupují-li tanky osadou.

Rychlost moderních tanků se neuplatní v osadě samé, nýbrž v okolním terénu, kde jim právě dovolí dosáhnouti brzy vnějších flankovišť, tak nebezpečných pro pěchotu útočící na osadu.

Užití dělostřelectva.

Uvažujeme zde jen s hlediska požadavků, jaké může klást pěchota na dělostřelectvo při útoku na osadu.

Při přípravě útoku střílí dělostřelectvo:

na okraj čelní a na okraje bočné, hlavně na vchody, výběžky a kapsy, kde bývají obyčejně flankoviště, skrytá před pozorováním z palebných základen;

na skupiny domů, obklopujících náměstí a důležité křižovatky (pravděpodobné tvrze), na ulice podélné a příčné;

na flankoviště ležící vně osady a na prostory, odkud může obránce postřelovat přístupy terénní, vedoucí k okrajům osady;

na ohniska odporu za osadou a do prostoru zakrytého za osadou, kde by mohly být zálohy, určené k protiútoky.

Ža útoku podporuje dělostřelectvo pěchotu jako obyčejně.

Čelní akci podporuje palbou na místa, odkud může obránce bránit postupu pěchoty a tanků k okraji osady. Při tom věnuje velkou pozornost umlčování zbraní protipancířových.

Jakmile však pěchota vnikne do osady, stává se přímá podpora dělostřelecká velmi obtížnou a pěšák na ni nesmí příliš spoléhat. Palba podle hodinového řádu by mohla pěchotu zdržovat v rychlém pronikání k zadnímu okraji. Palbu na žádost lze těžko uskutečnit pro veliké obtíže v zjiště-

ní situace vlastní pěchoty. Proto se dělostřelectvo věnuje v té době hlavně palbě na zadní ohniska odporu, na pravděpodobná stanoviště vnějších záloh a na nepřátelské palebné zdroje vně osady.

Při dobývání jednotlivých objektů uvnitř osady může být výhodné přídělit pěchotě jednotlivá děla jako doprovodné kusy.

Při akci ochvatné působí dělostřelectvo do vnějšího terénu hlavně se zřetelem na ochranu obchvatné akce. Pálí na bočné okraje osady, chrání a podporuje postup tanků. Často bude výhodné užít dýmového střeliva.

Letectvo se může zúčastnit útoku na osadu bombardováním. Kromě toho opatřuje útočníkovi zprávy, zejména ve formě fotografických snímků osady, které jsou důležitým podkladem pro velitelovo rozhodnutí a pro jeho plán manévru. Střeží terén za osadou a hlásí činnost nepřátelských záloh, chystajících se snad k protiútku.

Ženíjní vojsko se může užitím trhavin dobře uplatnit v boji uvnitř osady (dobývání zvláště pevných objektů) a při rychlém odstraňování překážek k uvolnění cest pro zálohy, dělostřelectvo a trény.

*

Touto úvahou*) jsem chtěl zdůraznit některé možnosti boje o osadu hlavně s hlediska války pohybné, v níž musíme počítat s běžným užitím útočné vozby. Jako útočiště před nepřátelskou ÚV. vzrostl i význam osad v týlu vojsk a bude třeba učinit si zásadou organisovat každou osadu, skrývací jakákoli vojska (nebo služby) k obraně proti náhlým nájezdům nepřátelských pancířových vozidel. Letošní manévry jsou po té stránce velmi poučné.

Štábní kapitán pěch. Frant. Petráček:

Použití kanonů proti ÚV.

Ú v o d.

Ačkoli před konstrukcí každé nové zbraně musí být pro ni stanoveny základní taktické požadavky, může být rozhodujícím podkladem pro taktické použití zbraně již konstruované především důkladná znalost jejich technických vlastností.

Tak je tomu i s kanony proti ÚV., jimiž byla pěchota (jezdeckvo) moderních armád vyzbrojena teprve po skončení světové války.

Nemáme dosud po této stránce válečných zkušeností, o které bychom se mohli při použití kanonů v boji spolehlivě opřít.

Neméně důležitým činitelem, který má na použití kanonů proti ÚV. vliv, jsou technické a taktické vlastnosti cílů, proti nimž jsou kanony určeny. Útočná vozba učinila však po světové válce takové pokroky, že by bylo velmi zpátečnické brát v úvahu jen zkušenosti získané ve světové válce. Na jejím sklonku byly na bojišti tanky, jejichž maximální rychlost v terénu nepřekročila 6 km/hod. a jež před nepatrnou poměrně překážkou zůstaly bezmocně stát. Dnes se mohou moderní typy tanků pohy-

*) Pro zpracování použito kromě běžné literatury a předpisů zejména přednášky pplk. gšt. R. Feistmantla z roku 1935 na VŠV. a přednášek z pařížské válečné školy a článků mjr. Desré v Revue d'Infanterie, roč. 1936, číslo srpnové a zářijové (L'infanterie et le problème des localités).